

“‘Levante’ sempre ha volgut ser ‘Las Provincias’”

Nàixer el 1936 degué ser una desgràcia, però professionalment vau poder conèixer èpoques en què el periodista –el periodisme– era molt més ben tractat que no ara.

—Em considere un afortunat per haver conegut el periodisme: el Periodisme. Això que hi ha ara no sé ben bé que és, ni tan sols les empreses no ho són gens, de periodístiques. En canvi, jo sí que vaig poder viure el periodisme clàssic: investigar i redactar notícies sense prescindir de l’empremta moral, tot sabent que el periodisme –informació a banda– contribueix a fer que la gent pense i canvie la societat. Tot plegat, a més, amb un component d’aventura important: no érem els conquistadors de l’oest americà, però els anys 60 i 70 els periodistes d’esquerres havíem de buscar-nos un ciclostil per a escriure. Estàvem del tot marginats... Si fa no fa com ara, vaja.

—**Travessa el pitjor moment de la seua història, el periodisme?**

—Sí. Allà on han manat el PP o el PSOE, els periodistes amb criteri hi han tingut poc a fer. Potser el PSOE ha estat una mica més liberal, però molt poc més. Mireu, si no, com va tractar la televisió pública –que havia generat tantes expectatives entre els periodistes de postguerra– i totes aquelles publicacions que no han estat al seu servei. El PSOE ha estat un gran assassí de publicacions lliures i independents. I no cal dir el PP, que si no ets de la colla, ets mort.

—**Sempre heu dit que us heu autocensurat més en democràcia que sota el jou del franquisme.**

—En efecte. Durant el franquisme, anàvem a totes, amb l’única limitació del codi penal i del censor. A la democràcia vam deixar de ser tan punyents, no fora cas que l’ensorràrem.

—**I ara que ja és consolidada, què?**

—Ara que la democràcia és ben consolidada resulta que no tenim diaris.

—**Qui estudia periodisme, de fet, es troba condemnat a la desocupació.**

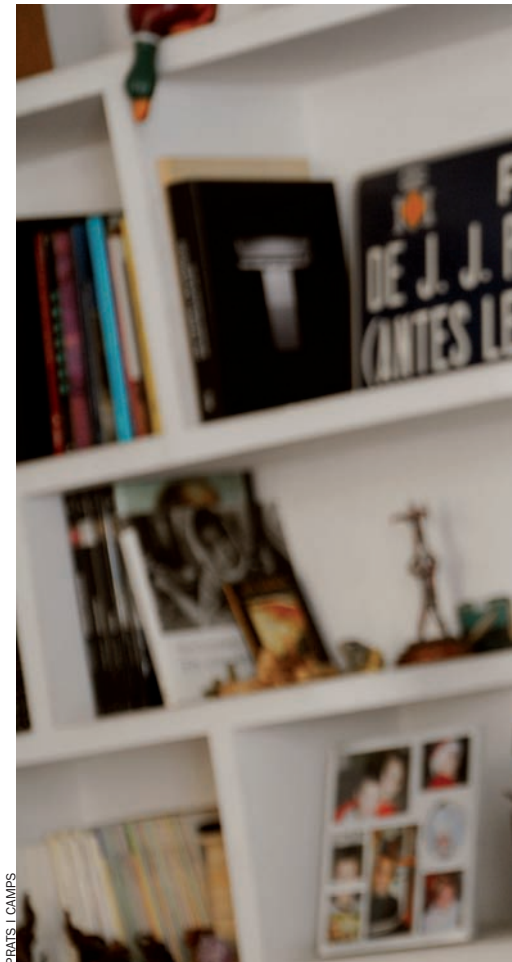
J. J. Pérez Benlloch acaba de fer 75 anys, motiu pel qual ha rebut diversos homenatges. Tot seguit ens explica com veu el periodisme en general i el valencià en particular, amb referències inevitables a la política casolana, tot i que “de polítics, no en queden”.

—O treballa per quatre euros, o fa periodisme digital... Que serà el futur, sí, però avui és una porqueria autèntica. Als polítics tant els fa, què diguen els digitals: ningú no se’ls mira.

—**No trobeu que el format periodístic tradicional és tocat de mort?**

—Certament, resulta molt depriment de veure com ha minvat la difusió dels diaris de gran tiratge, diumenges inclosos, però encara els resten anys de vida. En aquest sentit, el periodista que vulga treballar als mitjans impresos haurà de tindre més consistència intel·lectual. Els reportatges seran més exigents i els articles d’opinió, més analítics i inquisitius, adreçats a un públic minoritari. El gran problema de la premsa, per tant, és la crisi de lectors, un fenomen que encara s’agreuja en el cas valencià: recordeu cap iniciativa empresarial en aquest sector els darrers quinze anys?

—**Vós en vau dirigir dues als inicis dels anys 80. Avui, malgrat la puixança de l’economia valenciana, no hi ha cap diari de capital casolà.**



FRATIS I CAMPS

—Em feu preguntes ingènues, amb mala bava! Mireu, el País Valencià és una merdeta de país. Poseu-ho amb totes les lletres: una merdeta de país, amb una burgesia de tercera divisió B sense cap interès pels mitjans de comunicació. L’únic diari que tenien, *Las Provincias*, se’l van vendre tan bon punt els van posar una oferta damunt la taula. Fou molt ben venut, per cert, perquè allò no es podia mantindre. Més enllà d’això, els pocs diaris que hem tingut han eixit de l’esquerra i d’alguns boigs com ara jo... Que no era cap heroi, sinó un periodista que mirava de fabricar-se un lloc de feina amb un grup d’amics, després d’haver estat corresponal de tot de diaris forans. Aquesta societat, en definitiva, mai no ha tingut prou consciència per a disposar d’uns mitjans propis.

—**Diario de Valencia** nasqué el desembre del 1980 i morí l’abril del 1982. Sempre heu acusat els socialistes de fer-lo caure, “en no controlar-lo”.

—Ni la dreta ni l’esquerra no suporten la crítica. Has de tindre una cultura



democràtica molt sòlida, per tal d'assumir-la. En arribar al poder, el PSOE no tenia una cultura democràtica: va heretar les pautes de la dreta, que havia governat sempre. Per això no van voler cap mitjà de comunicació discrepant. No dic crític o enemic, sinó discrepant! Eren temps de transició, amb una dreta molt tancada i uns partits d'esquerra amb comportaments que fregaven l'estalinisme.

—**“Isqueu al carrer i expliqueu què hi passa! Sou lliures, gaudiu d'aquesta oportunitat que potser no tindreu mai més!”**, deieu als periodistes de *Noticias al día*, el segon projecte de premsa diària que va dirigir, nascut l'octubre del 1982 i que va sobreviure fins el juny del 1984.

—Qui us ho ha dit? És del tot verídici! Sabia que allò s'acabava, que el marc de llibertat era finit, però també sabia que malgrat tot teníem un cert marge d'actuació, dins del que permetia el codi penal.

—**Tot just recuperada la llibertat.**

—Sí, era trist. De qualsevol manera, vist amb perspectiva, tinc clar que els

periodistes que van treballar a *Diario* i a *Noticias* els recorden com dos espais gairebé anàrquics. Jugàvem amb la llibertat! Veníem d'uns temps en què esmentar la paraula *lesbiana* implicava una multa de 250 pessetes i una anotació d'haver-te excedit.

—**Passats 25 anys, als periodistes del molt manipulats Canal 9 els prohibeixen d'anomenar suborn el presumpte delictes comès per Francisco Camps: parlen del boirós i castellà cohecho. A més, l'ex-president ni tan sols admetia preguntes de la premsa. Per què no s'hi ha revoltat, la professió?**

—Corporativament mai no n'he esperat res, de la professió. Quan m'hi vaig estrenar, l'Associació de la Premsa repartia cigrons, pernells i fins i tot algun xalet. Era una associació d'*ayudas mutuas*, que se'n deia, on a més vetaven els que ens consideraven uns rojos. No per una qüestió ideològica, atenció, sinó perquè això significava repartir els cigronets entre més gent... I aquest fenomen de les rodes de premsa sense preguntes, mireu,

és inacceptable! Si això haguera passat al nostre temps, si ens haguera passat a Manolo Jardí o a un altre periodista desvergonyit, com ara jo mateix, els hauríem engegat a fer la mà! Els hauríem dit que no hi tornem mai més! Deixar anar el sermó i repartir un paperet és una ofensa absoluta, un atemptat personal.

—**Amb l'arribada d'Alberto Fabra, els periodistes contemporanis viuen una transició a la democràcia. El president admet preguntes!**

—Això mateix, aquest ara sembla tot un demòcrata pel simple fet de sotmetre's a unes preguntes! Unes preguntes ingènues, no cal dir-ho, perquè el periodista llest no fa la pregunta bona davant de tothom perquè la resta se'n copie la resposta. S'espera fins que acabe la roda de premsa, s'apropa tot sol al personatge i obté la informació en exclusiva. Una manca de generositat i de sentit de la professió, em sembla.

—**Del 1987 al 1997 va publicar a Levante una columna diària, a més de tenir-hi una secció dominical fixa. Com va resultar aquella experiència?**

—Durant aquells anys vaig tenir llibertat plena per a dir allò que em vinguera de gust. Mai no em van vetar cap columna. En tot cas, no som res més que periodistes al servei d'una empresa, motiu pel qual sempre t'autocensures. Sovint penses per què no liquides d'una vegada aquell fill de puta que és un lladre malparit, per què no li dius les coses clares. I no pots. Aquests dies, per exemple, rumie les columnes que dedicaria a l'alcaldeessa d'Alacant, Sonia Castedo, a qui directament li diria *pendeja*, o també a qui va precedir-la, Luis Díaz Alperi... Però l'autocensura és inherent a aquest ofici.

—**Com ha evolucionat Levante?**

—Cap a la dreta. En realitat, *Levante* sempre ha volgut ser *Las Provincias*, sobretot des que va adquirir-lo el senyor [Francisco Javier] Moll. Passa que aquest espai ja l'havien ocupat. Si *Noticias al Día* haguera sobreviscut, *Levante* hauria tingut la sort d'ocupar la *centralitat*. Siga com siga, amb els anys *Levante* ha virat cap a la dreta, cap on tira la cabra.

—**Heu acabat com a columnista estrella de l'edició valenciana d'El País.**

—Encara que es tracta d'una diari més bel·ligerant, treballar a l'edició perifèrica d'*El País* et fa tindre les antenes molt esmolades, ensinistrades per tal d'esbrinar

cap a on va la línia editorial, no siga cas que un adjectiu malbarate un article. Ací tampoc mai no m'han dit ni pruna, cosa que em fa dubtar si potser no he estat massa moderat. Com a periodista que prové del franquisme i tal com us deia adés, sóc un expert en autocensura.

—**Quina opinió teniu del transvasament de periodistes a càrrecs polítics de confiança i viceversa.**

—És un transvasament clàssic i legítim. El periodisme no és vocacional, és una professió residual. Qui no serveix per a fer res més, en quinze dies pot esdevenir periodista: només cal saber allò del “què, qui, com, on, quan i per què”. Tal com va dir [Georges] Clemenceau, que fou primer ministre francès [del 1906 al 1908 i del 1916 al 1920] i periodista: “Vós escriviu, però els adjectius, deixeu-me'ls posar a mi.” El periodisme no és vocacional, sinó un vicí.

—**Abans de dedicar-vos en exclusiva al periodisme, el 1974 va ser cofundador del primigeni Partit Socialista del País Valencià (PSPV). Quin record en conserveu, d'aquell partit?**

—Les persones. Vicent Ventura, Mario García Bonafé, Rafa Arnal... Eren uns romàntics! No tenien res a veure amb la política actual. Hi havia un tarannà que no veus ara, ningú no tenia previst fer de la política el seu mitjà de vida, no pensàvem guanyar-hi diners. Un cop es mor el franquisme, tota aquella gent es dissol.

—**Què en queda, de l'antic PSPV, a l'actual PSPV-PSOE?**

—No res. S'ha aigualit completament. No esperàvem que tinguera l'autonomia del PSC, però sí una personalitat pròpia. Com pot ser que al congrés del 2008 algú com Leire Pajín acabara decidint qui havia de liderar el partit? Les coses han canviat molt, el PSPV actual és vil, una merdeta de partit. Quan veig el senyor [Jorge] Alarte, em demane com pot ser que el PSPV haja caigut tan baix. No puc sentir cap simpatia envers el PSOE.

—**Ha quedat clar.**

—Em sent una víctima del PSOE! En primer lloc, perquè mai no l'he pogut percebre com un partit meu. Em sap greu que haja traït tantes vegades els interessos dels treballadors... El problema és que, sent la cara B del PP, és l'esquerra més esquerrana que ens pot governar.

—**El 2008 va afirmar a EL TEMPS que Alarte era la millor opció que te-**

nia el PSPV-PSOE amb vista al renyit congrés d'aquell any.

—Sí, perquè em semblava innovador i impetuós, però va tocar el poder i va esfondrar-se, tot d'una. El PSPV no ix de la seua crisi perquè tots pretenen viure del pessebre. Des que van tombar l'intel·lectual Joan Romero [dimití com a secretari general i candidat a la Generalitat el 1999], que no hi ha un discurs amb idees al PSPV. Era un il·lustrat que, davant la mediocritat del PP, hauria assolit una gran personalitat. Però, és clar, no va suportar la tensió que implicava conviure amb setze famílies enfrontades entre si.

—**La gran sorpresa dels darrers comicis valencians fou la Coalició Compromís, que va aconseguir el 7% dels vots, mentre el PSOE queia al 28% i EUPV es plantava al 6%. Encara pot menjar més espai als socialistes?**

—Obviament que sí. Tenen molt de terreny per recórrer, malgrat la difícil interconnexió entre el Bloc i Iniciativa. Els Verds, ja se sap, són el julivert que li cal a qualsevol formació...

—**Quins dubtes teniu, doncs?**

—Compromís té dos problemes greus. En primer lloc, el Bloc ha de deixar-se estar de *l'allò que més convinga* a l'hora de pactar als municipis; tenen un compromís aigualit amb el país, i el que mantenen amb l'esquerra encara és més feble. Pel que fa a Iniciativa, corre el risc de caure víctima del posicionisme personal: acaben de descartar Isaura Navarro —molt més preparada— en favor d'una ex-regidora de Paterna [Cristina Domingo], per a anar de número dos a la circumscriptió de València. Fou una votació democràtica però teledirigida i, a parer meu, un greu error. Alguns dirigents del partit haurien de prendre'n nota.

—**Passem al PP. Camps ha fet bo Zaplana?**

—Anem a pams. Zaplana és un animal polític, i n'hi ha haguts ben pocs. [Rafael] Blasco, [Fernando] Abril Martorell, [Joan] Lerma, Ciprià [Ciscar], ell i prou. Era gent amb instint polític, dels que no en queden. De polítics, no en queden; ara tots són funcionaris sense haver aprovat cap oposició, uns vividors de la política. Camps, per exemple, ha estat una broma, només s'explica en una societat com la nostra! Analitzeu una mica els seus discursos! No es poden dir més ximpleries sentimentals, és impossible! Potser les va aprendre aquell dia que es va posar una



FRANCS I CAMPS

jaqueta blau marí creuada... Ha estat un desastre, Camps! M'astorava, quan deia allò de “los valencianos, todos juntos, unidos de la mano...” Com pot ser que a aquesta persona tan hiperbòlica se li hagen tolerat tantes majories absolutes? Açò sembla *Valenciaquistan!* Diuen que el PSOE n'és el principal culpable, però la culpa és de la societat, que no n'hi ha per a més. No és que Camps haja fet bo Zaplana, és que no poden comparar-se: l'un era un polític, i aquest, un pobre home promocionat.

—**Respecte a la relació amb els mitjans, quines diferències establiríeu?**

—A Zaplana no li importava gaire que diguera la televisió, sabia que allò no li podia fer massa mal. Jo mateix vaig anar-hi en diverses ocasions [a Canal 9], em pensava que deia barbaritats, coses insòlites, i malgrat això sempre em criaven una altra vegada.



“El País Valencià és una merdeta de país, amb una burgesia de tercera divisió B sense cap interès pels mitjans”

—La manipulació de RTVV, en tot cas, era molt destacable.

—Sí, però Zaplana sabia enganyarnos. Manipulava alhora que donava molletes als sectors crítics, inclòs jo. Camps, per contra, ha segrestat la televisió. Entenc que ho faça ell, però la culpabilitat és més gran en el cas dels pocs liberals que queden al PP i en el de Rafa Blasco mateix, que semblava tindre més criteri.

“A la gent de dreta, la llibertat no li importa un rave! El PP és la puta dreta de tota la vida”

N’han estat uns còmplices, i la seua culpabilitat política —si no penal— és total.

—Us heu distanciat molt de Rafael Blasco? La vostra relació sempre havia estat molt estreta.

—Ell fa la seua vida i jo la meua.

—No us veieu mai?

—Ens saludem, ens preguntem per la família i prou. Què ens hem de dir? Ell pertany a una classe social diferent de

la meua. Jo visc al barri del Carme, no tinc res a veure amb els saraus que tant li agraden.

—D’ell sempre s’ha dit que gaudia alternant amb gent d’ideologia i filiació diversa, ni que fora per influir-hi.

—Cada vegada s’ha clos més en el seu món. Què li hem de dir, la gent d’esquerra? Ell viu al seu món, amb l’alcalde de Xàtiva i president de la Diputació [de València, Alfonso Rus]... Si la política divideix les famílies, com diantres no ha de dividir els amics? Allò de “la nostra relació va més enllà de la política” és fals. “Vostè m’ha robat la televisió, m’ha tancat les possibilitats d’intervindre en política...” Com voleu que bese la mà que em fot tot d’hòsties cada dia?

—La figura de Blasco és digna d’una biografia completa, autoritzada o no.

—Sempre havia pensat que sí, però ben mirat, a qui interessarà la vida d’aquest paranoic de la política? És un gran estrateg, però què ha fet realment?

—Si Fabra el rellevava com a portaveu parlamentari i no compta com a conseller, quin futur li espera al PP?

—Serà conseller d’alguna gran empresa i haurà de preparar-se, amb resignació, per a l’hora de la jubilació. Passades les eleccions espanyoles, deixarà la primera línia política. Se li ha acabat la història.

—Esteban González Pons, l’enviat del PP valencià a Madrid, podria esdevenir ministre.

—Sort que van enviar-lo cap allà! És la millor exportació que hem fet mai... I si el fan ministre, engrossirà la llista de ministres babaus nascuts al País Valencià. Tret d’Ignasi Villalonga a la República i d’Abril Martorell a la transició, la resta han estat un bluf. A González Pons, que és un analfabet, no li faig gaire cas.

—El PSOE presumeix que TVE ja no és la televisió governamental.

—Jo ho percep així, i és admirable. En sóc un fan, ara. Encara me’n faig creus, dels informatius i dels documentals que programen! Semblen de la BBC.

—Temeu que una victòria del PP altere l’esperit que hi ha implantat José Luis Rodríguez Zapatero?

—És clar que sí! A la gent de dreta, la llibertat no li importa un rave! Al PP tan sols li importen els seus interessos immediats, és la puta dreta de tota la vida, la puta dreta de tota la vida!

Victor Maceda